

Donostia, 2017ko azaroaren 17a

IDAZKARI NAGUSIARI

BIZITZAREN IRAUNKORTASUN ERANTZUNKIDEARI BURUZKO KONTROL MOZIOA

Irabazi Donostia udal taldearen bozeramaile Amaia Martin Garinek, Udalbatzaren Araudi Organikoaren 98. artikulua oinarri, ondorengo KONTROL MOZIOA aurkezten du, hil honetan PERTSONENTZAKO ZERBITZUETAKO Batzordean zaintza erantzunkideei buruz egindako interpelazioaren ondorioztat.

JUSTIFIKAZIOA

Udal talde honek erronkatzat hartzen du bizitzaren iraunkortasunak garapen sozialaren ardatza izan behar duela, hiriak oinarritzat hartu behar duena, Donostiako hiritarrek merezitako bizitza bat bizi dezaten. Pertsonak, planetak eta horien iraunkortasuna eraikuntza politiko, sozial eta ekonomikoaren erdian jartzea beharrezkotzat jotzen dugu.

Horrek bistakoa izan beharko luke, planetaren eta gizakiaren beraren bizitzeko sen hutsez. Hala ere, gaur egun nagusi den sistemak jarduera ekonomikoaren eta ekoizpenaren onurak ditu arautzat, horrek gizartean eta ingurumenean dituen ondorioak kontuan izan gabe. Finean, sistema horrek pertsonak tresnatzat ditu eta ekoizle edo kontsumitzaile bihurtzen dira, eskubideak murriztuz, norbere bizitzaren balioa galduz eta guztiei modu berean bizitza duin bat garatzea galaraziz.

Sistema ekonomikoak bizitzaren ugalketarekin eta pertsonen zaintzarekin lotutako lanak ikusezin bihurtu ditu. Eta horri dagokionez, bereziki azpimarratu behar da egiteko horiek emakumeen esku egon direla eta oraindik ere badaudela, eta ordaindu gabe eta baldintza eskasetan egiten direla. Bizitza iraunarazteko ardurak ikusezina eta feminizatua izateari utzi behar dio.

Errealitatea, orokorrean, emakumeen eta gizonen desparekotasunari buruzko datu errealek erakusten dute, eta bereziki, zaintzaren ekonomiaren eta bizitzaren iraunkortasunaren baitan. Modu horretan, kuantifikatuta dago emakumeek, batez beste, gizonek baino ordubete gutxiago dutela aisialdirako, etxeko lanez eta zaintzaz arduratzeagatik. Europan, gizonen % 30ek baino gutxiagok egiten ditu erosketak. Emakume batek etxetik kanpo lan egindako ordu bakoitzeko, gizonak 5 minutu gehiago bakarrik eskaintzen dizkie etxeko lanei. Gizonek emakumeek baino ordu eta erdi gehiago dute aisialdirako astean, eta hiru ordu gehiago asteburutan. Europan, familien % 3k soilik partekatzen ditu etxeko lanak erantzunkidetasunez. Espainian, zaintzarekin lotutako arrazoiengatik lana uzten duen gizon bakoitzeko 27 emakumek egiten dute gauza bera. Mendekotasun egoeran dagoen norbait zaintzen duten pertsonen % 83 emakumea da.

Horrenbestez, errealitate hori gainditu behar da, berdintasun errealeko eredu baterantz lan egiteko, eta horretarako, funtsezkoa da zaintza lanen balioa gehitzea eta lankidetzaren eta elkarrekiko laguntzaren kultura bat bultzatzea, pertsonak erdigunean jartzen dituen eta haien oinarritzko premiak gogobeteta dituen.

Funtsezkoa da erakunde publikoetatik zaintza eta bizitzaren iraunkortasuna lurraldearen garapenerako estrategien erdian jartzeko mekanismoak finkatzea. Pertsonen ongizatea eta planetaren iraunkortasuna bermatzen duten alternatiba eraldatzaile horiek bilatzeko orduan, eraldaketa sakonak sustatzen dituzten politikak garatu behar dira, elkartasunean eta kooperazioan oinarrituta, ez sexistak ez heteropatriarkalak ez diren gizarteak eraikitzeko.

Donostiako gizartearen errealitatea kontuan izanda –zahartze progresiboarekin eta emakumeak hiriko bizitzaren iraunkortasunean duen egitekoarekin– uste dugu funtsezkoa dela erantzunkidetasuna politika publikoen erdian jarriko duten oinarriak planteatzea.

Hil honetako batzordean aurkeztu dugun interpelazioan, Udalaren Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III. Planak –2014tik martxan dagoenak eta datorren 2018an amaitzeko epemuga duenak– esku hartze lerro batzuk dituela adierazi dugu, eta horien artean zaintza erantzunkideei dagokienak sei helburu eta 14 neurri zehatz dituela. Plana ezartzeko adierazleen artean, proposatutako neurrien % 35,7 abiarazi zen iaz, eta neurri bakoitzak zituen esku hartze lerroei eginiko jarraipen txostenaren arabera, horietatik % 6,7 besterik ez zen zaintza erantzunkideen arlokoa.

Horren aurrean, zinegotzi ordezkariak adierazi zuen zailtasunak daudela zaintza erantzunkideen arloko neurriak abiarazteko orduan. Era berean, ikus dezakegu datorren urterako aurrekontu proiektuan zaintza partekaturako diru partida ia % 70 jaitsi dela aurreko urtearekin alderatuz, 2.500 €-ko ekarpena utziz gai hori modu espezifikoan lantzeko.

Gure taldetik, erantzunkidetasuna eta bizitzaren iraunkortasuna hiriaren garapen sozialerako funtsezko ardatz gisa jartzeko beharra planteatzen dugu, hiriak emakumeen eta gizonen berdintasun errealeranzko bidean aurrera egiteko. Tryggvi Hallgrímsson islandiarra ekarri nahi dugu gogora, Islandiako Genero Berdintasunaren zentroko aditua. Duela urtebete pasa, Gipuzkoako Foru Aldundiko Berdintasunerako Organoak antolatu zuen “Berdintasuna eta Kontziliazioa” kongresuan parte hartu zuen, eta gogorarazi zuen genero berdintasuna emakumeen eskubideekin lotuta egoteaz gain, bizi kalitatearekin ere lotuta dagoela. Haren ustez, berdintasun politikak ezinbestekoak dira biztanleriaren zahartzeari eta ekonomiaren iraunkortasunari aurre egiteko. Kongresu hartan, Gipuzkoako Foru Aldundiko ahaldun nagusiak berak adierazi zuen “Zuzentzen duen gobernu foralak Gipuzkoa Europako genero desparekotasun gutxieneko lurralde bilakatzea duela helburu”. Eta Donostia denez hiriburua, tokiko gobernu honek arlo horretan aurrera egin behar du, esan dugun bezala, funtsezkoa delako bizitzaren iraunkortasunerako.

Aipatu ditugun elementu guztiak kontuan izanda, kontrol mozio hau aurkezten dugu:

KONTROL MOZIOA

1. Donostiako Udalbatzak Gobernu Taldeari eskatzen dio aurkez dezala publikoaren aurrean hiriko bizitzaren iraunkortasun erantzunkiderako plan bat, urtebeteko epean.
2. Donostiako Udalbatzak Gobernu Taldeari eskatzen dio plan hori Berdintasunaren aldeko Aholku Kontseilurekin batera garatu dezala, eta planaren helburua izan dadila bizitzaren iraunkortasunarekin eta zaintzarekin erantzunkideak diren gizarte eta ekonomia antolakuntzako ereduak kolektiboki definitzea.
3. Donostiako Udalbatzak Gobernu Taldeari eskatzen dio handitu dezala zaintza partekatuei dagokien aurrekontu ekarpena, emakumeen eta gizonen berdintasunean aurrera egin ahal izateko.

Sin.: Amaia Martin Garin,
Irabazi Donostia udal taldearen bozeramailea.